

SAK 03/15 ÅRSMELDING 2014

Saksopplysning

Årsmelding 2014 for Regionrådet for Hallingdal er lagt ved som eige vedlegg.

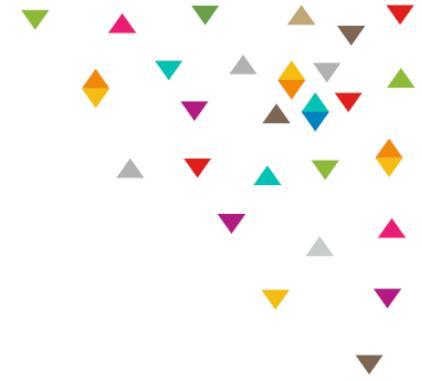
Forslag til vedtak

Hallingtinget godkjenner årsmeldinga for 2014.

Ål 17.4.2015

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg: Årsmelding 2014

ÅRSMELDING 2014

1 Innhold

1.	VEDTEKTER.....	3
2.	FORMÅL	3
3.	ORGANISERING	3
4.	MØTER/SAKER.....	3
5.	EINSKILDE SAKER.....	4
5.1	Strategisk plan for Hallingdal	4
5.2	Hallingdal 2020.....	4
5.2.1	Generelt.....	4
5.2.2	Ny merkevareplattform for Hallingdal.....	5
5.2.3	Hallingtreff.....	6
5.2.4	Hallingdalskonferansen.....	6
5.2.5	Historia om Hallingdal.....	6
5.2.6	Kva skjer	7
5.2.7	Hallingambassadørar.....	7
5.2.8	Hallingdal Fotballklubb	8
5.3	Hallingdal ungdomsråd (HUR).....	8
5.4	Samferdsel.....	8
5.5	Reiselivet.....	9
5.6	Partnarskapsavtale med Buskerud fylkeskommune.....	10
5.7	Regionalt næringsfond	10
5.8	Skjønnmidlar til omstillingstiltak.....	10
5.9	Fjellnettverket (www.fjellnettverket.no).....	10
5.10	Breiband Hallingdal	11
5.11	Rekruttering til Hallingdal	11
5.12	Inn på Tunet	11
5.13	Samhandlingsreforma; Prosjekt lokalmedisinske tenester i Hallingdal	12
5.14	Vannområde Hallingdal	13
5.15	Felles rettssenter og forliksråd for Hallingdal.....	14
5.16	Utviklingsprogram for Byregionar, fase 1	14
5.17	Vidareutvikling av karrieresenter i Hallingdal.....	14
5.18	Kommunereform	15
5.19	Uttalar	15
6.	VERV.....	15
7.	PERSONELL.....	15
8.	ØKONOMI	16
9.	UTFORDRINGAR	16

1. VEDTEKTER

Vedtekten til Regionrådet for Hallingdal vart revidert i 2001 med handsaming på Hallingtinget 16. mars 2001 og er vedteke av alle kommunane. I sak 13/12 foreslo Hallingtinget at det vart gjort mindre justeringar av vedtekten.

2. FORMÅL

Regionrådet for Hallingdal skal vere eit samarbeids- og interesseorgan for kommunane i Hallingdal. Rådet skal arbeide for utvikling av regionen med særleg vekt på nokre prioriterte satsingsområde.

Rådet skal også vareta interessene til regionen overfor fylke, stat og andre organ på region-, fylkes- og riksplan.

3. ORGANISERING

Hallingtinget er det øvste formelle organet i Regionrådet, med 5 representantar frå kvar kommune, der den eine er ordføraren. Dei andre representantane er leiar/nestleiar av hovudutval/sektorutval og/eller medlemmer av formannskapet.

Ordførarane utgjer Regionrådet for Hallingdal.

Administrasjonssjefane i kommunane har møterett på Hallingtinget og blir kalla inn til møta med tale- og forslagsrett.

Hausten 2011 vart det valt nye representantar til Hallingtinget, for perioden 2011 – 2015.

Desse har utgjord Hallingtinget i 2013.

Hol	Ål	Gol	Hemsedal	Nes	Flå
Tony Arild Kjøl ordførar	Ivar Brevik ordførar	Hallvor Lilleslett , ordførar	Oddvar Grøthe ordførar	Tor Magnussen ordførar	Tor Egil Buøen Ordførar
Ingjerd Almås Anfinset	Torhild Helling Bergaplass	Hanne Brunborg	Olav Støyten	Kjell Ålien	Karsten Ekeren
Solveig Håvæit Markegård	Harald Varlid	Tom Rune Skr. Blakkestad	Tove Eggen Lien	Endre Storhaug	Kristin Gullingsrud
Erik Kaupang	Ove Bråten	Ludvig Munkejord	Jan Egil Halbjørhus	Hildegunn Mikkelsplass	Ole Johnny Stavn
Hallvard Lilleslett	Ingeborg Kaslegard Frydenlund	Jon Anders Hefte	Marte Steimler Thorset	Geir Olav Brøto	Stian Bakken

Oddvar Grøthe er rådsordførar for perioden og Tor Egil Buøen er varaordførar

4. MØTER/SAKER

I 2014 var det 2 møte i Hallingtinget og 12 saker vart handsama.

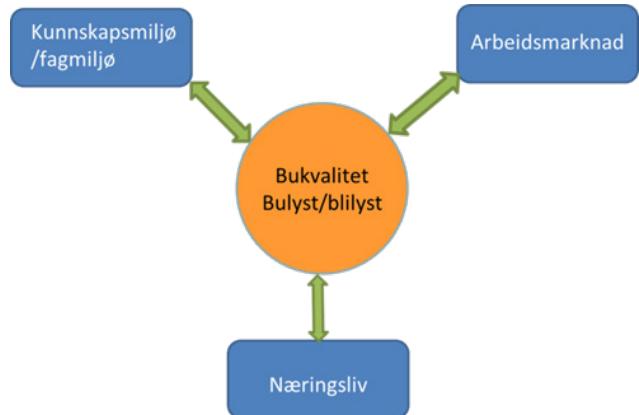
Regionrådet hadde 11 møter og handsama 66 saker.

5. EINSKILDE SAKER

Av større enkeltsaker som Regionrådet har arbeida med i 2014:

5.1 Strategisk plan for Hallingdal

I 2012 vart det arbeidd med revidering av [Strategisk plan for Hallingdal 2013 – 2016](#), som vart vedteke av Hallingtinget 26.oktober 2012. Ut frå drøftingar i Hallingtinget og Regionrådet er det i Strategisk plan fokuserast på dei fire faktorane: bukvalitet/bulyst/blilyst, arbeidsmarknad, næringsliv og kunnskapsmiljø. Hovudutfordringane er framtidig arbeidskraft og nye arbeidsplassar, der det blir ei spissing på bukvalitet/bulyst/blilyst. Retninga samsvarar svært godt med prosjektet Hallingdal 2020

5.2 Hallingdal 2020

5.2.1 Generelt

I mange samanhengar og i mange fora blir det drøfta og etterlyst felles strategiar og felles handlingar, for at Hallingdal skal møte framtida på best mogeleg måte. Dette er og tema som er sentrale i Strategisk plan for Hallingdal, og som Regionrådet for Hallingdal har høgt på dagsorden direkte og indirekte. Eit viktig tema har vore avklaringar og ynskje om ei sterkare og tydelegare profilering av Hallingdal som region. Dette blir sett på som grunnleggjande for det arbeidet Hallingdal sjølv må gjera, for utvikling av eigen region.

Strategisk plan for Hallingdal har m.a. som mål at kommunane i Hallingdal skal gjera kvarandre gode, med tiltak som m.a. går på vidareutvikle profilering/identitetsbygging.

Bakgrunnen for dette er m.a.:

- Felles bu- og arbeidsmarknadsregion
- Felles kultur/identitet
- Felles utfordringar
- Felles bodskap
- Felles plan (Strategisk plan for Hallingdal)
- Meir slagkraftig
- Ynskje om å vera tydelegare
- Ynskje om å byggje eit godt omdøme

Ut frå dette tok Regionrådet for Hallingdal initiativ til eit større samla prosjekt med tittelen "Hallingdal 2020". Regionrådet søkte om nasjonale bulystmidlar, og fekk full utteling med eit tilskot på. 3.050.000.

Hausten 2012 vedtok Regionrådet å setja i gang eit 3-årig prosjekt, med Hallingdal 2020 som eit regionalt utviklingsprosjekt som skal vera med å vidareutvikle Hallingdal som ein bærekraftig bu- og arbeidsmarknadsregion.

Hallingdal er ein felles bo- og arbeidsmarknadsregion, der det m.a. gjennom prosjektet Hallingdal 2020 er eit mål å tydeleggjera og styrke Hallingdal sin posisjon, også som hovudferdselsåre og møteplass mellom Austlandet og Vestlandet. Hallingdal er også Norges største reiselivsregion. Dette gjer at me må legge til rette for både eigen arbeidskraft,

arbeidsplasser og dei som besøker oss. Hallingdal 2020 handlar mykje om å skapa ein regionkultur. Denne kulturen skal hjelpe oss til å jobbe spissa mot definerte målgrupper for å klare å tiltrekke oss unge menneske som vil bu og arbeide i regionen.

Hovudretningar i prosjektet:

- Hallingdal tek ein posisjon – møteplassen mellom aust og vest
- Målgrupper i forhold til rekruttering;
  - Ung Halling 15-25 år
  - HytteHallingen
  - Kvinne 28 år
- Verdiar – ekta, leiken, fri og frisk

5.2.2 Ny merkevarerplattform for Hallingdal

Vår nye merkevarerplattform vart lansert 18.desember 2013. I 2014 har det vore arbeidd aktiv for at merkevarerplattforma skal nyttast av flest mogeleg, med eit planmesseig forankringsarbeid. Det at Hallingdal har fått ein felles logo betyr ikkje at den automatisk blir brukt. Etter vel eit år med stort fokus på ny logo og heile merkevarerplattforma kan me seia at me er på god veg. Logoen er i dag eit naturleg element både for Regionrådet og kommunane, men også i næringslivet og i ulike organisasjoner.

Samstundes er det viktig å understreke at eit slikt merkevarearbeid av ein heil region (place branding) ikkje er ein happening, men arbeid over tid. Dette er eit kontinuerleg arbeid som vil halde fram som ei prioritert oppgåve.

Sjølv profilen er eit avtrykk tå Hallingdal. Detta er våre fjell og våre fargar. Fargane speglar dei 4 årstidene, målarkunsten, bunadstradisjonar, handtverk og den friske og leikne hallingen. Logoen utfordrar deg te å utforske og oppdage nye ting – akkurat som i Hallingdal. Innimellan fjella kan du sjå ein H. H'en står for Hallingdal og den symbolisera og vise at Hallingdal er møteplassen mellom aust og vest.

HALLINGDAL

Målsettinga for satsinga er m.a.:

- Styrke vår felles identitet gjennom ein tydeleg profil.
- Samordne merkevarabygging av regionen slik at Hallingdal blir så attraktiv og tydeleg som mogeleg i sin kommunikasjon.
- Styrke regionen som bu- og arbeidsmarknad, samtidig gi reiselivet og næringslivet i Hallingdal ein felles profil.
- Merkevarerplattforma skal vera til bruk både for reiselivet, små og store næringsinteresser, lag og foreiningar og offentlege verksemder i heile regionen.
- Oppnå ein vekselverknad mellom Hallingen sin identitet og kvalitet på produkt og tenester, frå og i Hallingdal. Dette vil i sin tur styrke merkevara og gjera den truverdig, i tillegg styrke heile regionen sitt omdømme.

5.2.3 Hallingtreff

Kvart år arrangerer Hallingdal 2020 Hallingtreff i Oslo eller Bergen. 5. mai i 2014 var Bergen arena for møte med ein aktiv ungdomsgjeng som var nysgjerrige på mogelegeheter i Hallingdal. To hovudkonklusjonar frå samlinga var at me er for dårlege til å syne fram mogelegeheitene og ungdommen seier at Hallingtreff er ein viktig arena.

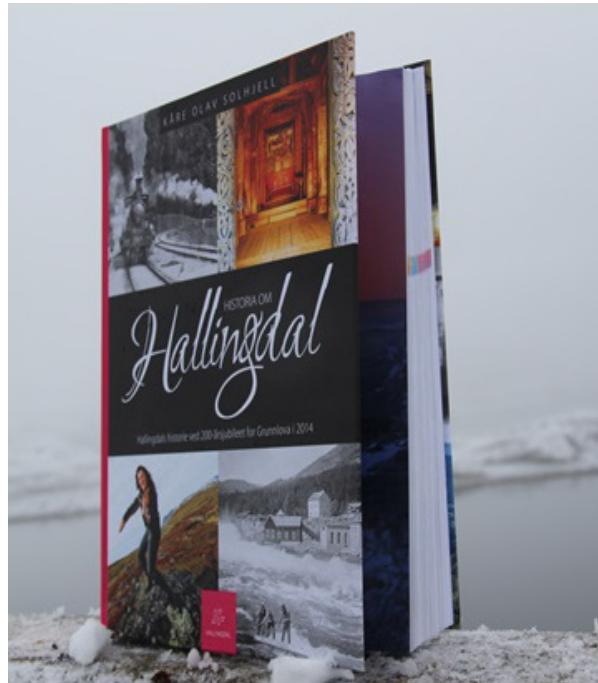
5.2.4 Hallingdalskonferansen

Konferansen vart arrangert for fyrste gong i 2013. I september 2014 vart konferansen arrangert for andre gang og var eit vellykka treff for næringslivet i Hallingdal. HallingExpo er initiativtakar og Regionrådet for Hallingdal er medspelar og ser at konferansen støtter opp om satsingane i Strategisk plan for Hallingdal. Målet med den årlege konferansen er å skapa ein møteplass der næringslivet i Hallingdal og det offentlege samlast, for å drøfte dagsaktuelle tema og å få påfyll.

5.2.5 Historia om Hallingdal

Det har ikkje vore nokon samanfattande historie om Hallingdal. Boka «Historia om Hallingdal» er resultatet av eit arbeid som starta sommaren 2012, ved at historielaga i Hallingdal tok kontakt med Regionrådet for Hallingdal, med tanke på å gje ut «Historia om Hallingdal». Det har vore eit sakn i mange samanhengar, både politisk, i næringslivet/reiselivet og blant folk flest, at me ikkje har hatt boka om Hallingdal. Med Hallingdal si historie og som ein tydeleg definert region var ei regionhistorie på sin plass.

Vinteren 2013 starta Regionrådet for Hallingdal eit arbeid med mål at det skulle skrivast ei regionhistorie om Hallingdal, som skulle vera ferdig hausten 2014. Kåre Olav Soljhell vart engasjert som forfattar. I tillegg vart det sett ned ei boknemnd med ein representant frå kvart av historielaga i Hallingdal. Knut Arne Gurigard frå Regionrådet for Hallingdal har vore leiar av boknemnda og Ulrikke Ytteborg frå Regionrådet har vore med som sekretær og tilretteleggjar.

Ei regionhistorie dreiar seg m.a. om å samanlikne, leite etter større mønstre og trekke lange linjer. Det har og våre eit mål at Historia om Hallingdal skulle ha ein raud tråd som verkar samlande for dalen, ikkje berre geografisk. Val av sjanger og innhald er bygd opp rundt tre hovedtema:

- Eit lengdesnitt frå far etter folk til i dag
- Det som har bygd opp om Hallingdal som region
- Grunnlovstanken, utbygging av folkestyre, demokrati, regionorganiseringa

Samtidig som regionen har våre hovudfokus, kjem kvar kommune til sin rett ved at ein hentar eksempel og illustrasjonar frå dei ulike kommunane.

Med ei samla historie om Hallingdal vil me også auke forståinga for Hallingdal for komande generasjonar og for folk utanfor Hallingdal. «Historia om Hallingdal» som er ei praktbok vart lansert 7. november i 2014, og har vorte svært godt motteke.

5.2.6 Kva skjer

Hallingdal har ikkje hatt noko felles verktøy som synleggjer kva som skjer i Hallingdal. Regionrådet tok initiativ til å etablere ein felles aktivitetskalender på nett, for heile Hallingdal. Felles aktivitetskalender for heile Hallingdal vart lansert i juni, <http://kvaskjer.hallingdal.no>.

Her er det oversikt over alle aktivitetar i heile regionen og det kan registrerast eigne aktivitetar. Målet er enklare oversikt over det som skjer i Hallingdal, betre marknadsføring , høgare besøkstal og betre styring på arrangement i regionen.

5.2.7 Hallingambassadørar

Hallingdal treng ungdom, Hallingdal treng arbeidskraft, Hallingdal er avhengig av folk som vil besøke oss. Alle i Hallingdal vil kunne vera «seljarar» av regionen, men me treng større bevisstheit og motivasjon for at me faktisk er seljarar av eigen stad.

Hallingambassadørar er ungdom frå Hallingdal, som utmerkar seg innan idrett/kultur og som skapar positiv merksemd om Hallingdal, utanfor regionen. Det er ikkje nok med ein flott prestasjon, det må også koma tydeleg fram at regionseljaren er stolt over eigen stad.

Hallingambassadøren skal og vera gode førebilete for andre ungdommar. I tillegg skal utnemning til Hallingambassadør vera ei påskjønning.

Hallingdal har no 13 Hallingambassadørar.

5.2.8 Hallingdal Fotballklubb

For 2014 har det vore eigen samarbeidsavtale (sponsoravtale) mellom Hallingdal Fotballklubb (HFK) og Hallingdal representert ved: Hallingdal Kraftnett, Hemsedal Energi og Regionrådet for Hallingdal. Målsettinga er vidareføring av avatla for 2015.

5.3 Hallingdal ungdomsråd (HUR)

På Hallingtinget 28.april 2009 var eit tema ungdom, der det m.a. var ei drøfting med representantar frå dei kommunale ungdomsråda i Hallingdal. Eit av ynskja frå ungdomsråda var å få oppretta eit regionalt ungdomsråd, noko Hallingtinget ytra seg positivt til. I sak 44/09 gjorde Regionrådet vedtak om å støtte opprettinga av Hallingdal Ungdomsråd (HUR). Regionrådet rådde og til at rådet sitt årlege budsjett blir styrka med eit årleg beløp til drift av HUR, noko som no er ein del av budsjettet til Regionrådet. HUR har synt seg som eit svært aktivt råd og det blir helde årleg møte med Regionrådet. I tillegg er HUR et viktig organ for Hallingdal 2020 i arbeidet med rekruttering og profilering. I 2014 vart det gjort ei endring slik at prosjektleiar for Hallingdal 2020 også sekretær for HUR.

5.4 Samferdsel

Generelt

Samferdsel har vore og er framleis ei prioritert oppgåve. Arbeid som har kravd mykje ressursar har i fyrste rekke vore i forhold til arbeidet med oppfølging av Nasjonal Transportplan som vart vedteken i Stortinget juni 2013. I dette arbeidet er hovudvegane gjennom Hallingdal og Bergensbanen viktige tema.

Hallingtinget står fast ved tidlegare prioriteringar i forhold til vegar:

- Standardheving av vegar som til dels er sterkt nedkøyrt
- Vegpakke Hallingdal, strekninga Ørgenvika – Gol
- Ny veg Rv.52 Gol – Robru
- Utbygging av E16 Sandvika – Hønefoss
- E16 mot Gardermoen, med strekninga Olum – Eggemoen
- Igangsetjing av overordna planarbeid Rv7 Hardangervidda, mellom Haugastøl og Maurret

E16 Sandvika - Hønefoss

I samband med Stortinget si handsaminga av NTP 2014 – 2023 fekk Ringeriksbanen eit skikkeleg lyft, der det blir sagt tydeleg at Ringeriksbanen mellom Sandvika og Hønefoss skal byggast. Det skal vurderast utbyggingsalternativ med dobbeltspor og hastigheitsstandard 250 km/t. Fleirtalet på Stortinget har sagt at det er eit mål at Ringeriksbanen skal ha byggestart tidlig i siste seksårs-periode av NTP 2014 – 2023, noko som betyr byggestart i 2018 eller 2019.

Samferdselsdepartementet gav i 2014 Jernbaneverket og Statens vegvesen i oppgåve å samordne prosjekta Ringeriksbanen og E16 Skaret–Hønefoss, og det vart gjeve klare føringar for at bygging skulle starte tidelegast mogeleg i tråd med Stortinget sine vedtak. Målsettinga

er anleggsstart 2018/2019.

Jernbaneverket og Statens vegvesen har rådd til at alternativ med jernbane om Åsa blir lagt vekk og det blir arbeidd med felles trasé for felles løysing over Kroksund. Endeleg rapport med tilråding blir lagt fram jan. 2015.

Sokna - Ørgenvika

Innkortinga Sokna - Ørgenvika har vore det enkeltprosjektet som Regionrådet for Hallingdal har brukt mest ressursar på dei siste åra. I fleire 10-år har Hallingdal kjempa for Sokna -Ørgenvika som gjev ei innkorting på 21 km. Byggestart var i 2011 og vegopning skjedde 27. juni 2014, ein merkedag for Hallingdal. Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen deltok på den offisielle opninga.

Regionrådet for Hallingdal arrangerte i etterkant av vegopninga ei festframstilling, med eit rikhaldig program, med fleire av våre beste kulturaktørar i tillegg til gode krefter frå våre naboar i aust og vest. Vel 600 hadde funne vegen til Thonhallen.

Aust – vest samband

I 2014 har Statens vegvesen arbeidd med ei utgreiing om vegsambanda aust – vest og eventuelle framtidige prioriteringar. Rapport skal leggjast fram i byrjinga av 2015.

Regionrådet har vore tydleg på at det ikkje er hensiktsmessig å peike ut eit aust – vest samband som skal vera «merkbart betre», ut frå relativt små trafikkmengdar. Og der det og er eit mål å overføre mykje av godstrafikken til bane og sjø, samstundes som det meste av trafikken er undervegs trafikk. Rv7 og Rv52 er likeverdige vegar som det skal arbeidast for nødvendig standardheving og regularitet.

Andre moment

Andre viktige spørsmål innan samferdsel som det har vore arbeidd med er m.a.:

- Synleggjera konsekvensane med auken i trafikk på hovudvegane gjennom Hallingdal
- Utbetringar og heving av vegstandard.
- Regionrådkontoret har sekretariatsfunksjonen for Interesseselskapet IS Rv7.

5.5 Reiselivet

Turistnæringa er ei av dei viktigaste næringane i Hallingdal, og er eit satsingsområde for alle kommunane i regionen. Ut frå dette er og turitnæringa eit prioritert innsatsområde for Regionrådet for Hallingdal. Det blir løyvd midlar til ulike tiltak og det har vore støtta opp om Hallingdal Reiseliv sin prosess for å avklare det framtidige reiselivssamarbeidet i Hallingdal, der intensjonane var å forsterke reiselivssamarbeidet i Hallingdal. Visit Hallingdal vart etablert i 2014. Etter ein trond start synte det seg at grunnlaget for eit felles reiselivsselskap for Hallingdal ikkje var tilstades og Visit Hallingdal vart avvikla i slutten av 2014. Prosessen for å styrke Hallingdal Reiseliv vart m.a. o. misslykka.

5.6 Partnarskapsavtale med Buskerud fylkeskommune

Buskerud fylkeskommune har siden 2004 hatt partnarskapsavtale og gjennomføringsavtale med regionråda i Buskerud. Tidlegare avtalar gikk ut i 2012, men vart forlenga ut 2014. Ordninga med partnarskapsavtalar og regionale utviklingsmidlar vart evaluert i 2012. Her kom det tydeleg fram at ordninga i hovudsak har fungert godt, men at det var grunnlag for forbetingar. Ut frå dette er det etablert ny partnarskapsavtale for perioden 2015 – 2016, i den nye avtala er samarbeidsområda utvida til også gjelde utdanning- og samferdselsområdet.

For 2014 løyvde Buskerud fylkeskommune kr. 2.470.000 til gjennomføringsavtala. Det er løyvd midlar til følgjande tiltak:

Energi – og klimapark	150.000
Hallingdal opplæringskontor	200.000
Hallingdal Etablerersenter	275.000
Sykkelprosjekt, profileringsprosjekt langrenn	<u>670.000</u>
SUM	<u>1.295.000</u>

5.7 Regionalt næringsfond

Det er bygd opp midlar i eit regionalt næringsfond, som har fått statlege midlar i 2006 -2008 og 2010 – 2013, i tillegg fylkskommunale midlar i 2014. Ubrukte midlar pr. 31.12.2014 er kr. 9 007666.

I økonomiplan 2015 – 2018 er det føresett å nytte 1,7 mill. årleg frå regionalt næringsfond, for å medverke til gjennomføring av vedteken Strategisk plan for Hallingdal.

5.8 Skjønnmidlar til omstillingstiltak

Også for 2014 vart det søkt om skjønnsmidlar til omstillingstiltak i Hallingdal, ut frå Fylkesmannen i Buskerud sitt omstillingsprogram.

Det vart løyvd midlar til følgjande tiltak:

- Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal, kr. 300.000
- Hallingdal Lokalmedisinske tjenester, kr. 300.000
- E-handel, kr. 100.000

5.9 Fjellnettverket (www.fjellnettverket.no)

Tidlegare Fjellregionsamarbeidet skifta i 2014 namn til Fjellnettverket. Nettverket er eit regionalpolitisk samarbeidsnettverk for kommunar, regionråd og fylkeskommunar i Sør-Norge, der fjellområda er ein viktig del av ressursgrunnlaget og føresetnadane for næringstilpassing, kultur og livsvilkår.

Måla og arbeidsområda for Fjellnettverket er:

- Vera pådrivar for å skapa ein ny fjellpolitikk i Norge og medspelar i norsk regionalpolitikk.
- Kunnskapsformidling om nasjonale og internasjonale tema
- Politikkutforming internasjonalt og deltaking i Euromontana

Fjellnettverket har vore pådrivar for ei ekstra nasjonal satsing for fjellområda. I statsbudsjetta for 2013 – 2015 har det årleg vore sett av 10 mill. kroner til satsinga. Regjeringa legg opp til ei satsing over fem år for å styrke grunnlaget for næringsutvikling og verdiskaping i fjellområda. Midlane skal nyttast til innsats på tvers av fylkeskommunane og bidra til nettverksbygging, auka kompetanse og innovasjon i fjellområda.

Frå 2016 skal det etablerast eit permanent kontor for Fjellnettverket, der Regionrådet for Hallingdal ser det som interessant med lokalisering av kontoret i Hallingdal. Aktuell lokalisering vil vera Geilo, noko det blir arbeidd vidare med.

5.10 Breiband Hallingdal

Dei siste åra er det investert mykje i breibandutbygging i Hallingdal, der Hallingdal Kraftnett har stått for store delar av utbygginga, og har til no brukta ca. 90 mill. kroner. I eit samarbeid med Regionrådet for Hallingdal har utbygginga utløyst i underkant av 10 mill. kroner i statlege og fylkeskommunale løyvingar. Utbygging av hovudnettet i Hallingdal er for det meste gjennomført. Det har også vorte gjennomført store prosjekt for å sikre/betre konkurransen i ulike område, til det beste for forbrukar/kunde. Det er gjennom prosjektet avdekkja utfordringar og manglar i Telenor sitt koparnett, som det på ulike måtar blitt prøvd løyst.

Sjølv om Hallingdal no har rimeleg god breibanddekning er det rimeleg klart at framtidige behov og utviklinga i marknaden, vil krevja langt høgare kapasitetar i framtida.

Også ved ei vidare utbygging er det grunn til å tru at det må til eit spleiseland mellom stat, regionale aktørar og kommunar, der marknaden ikkje er drivkraft nok for utbyggingane. Hallingdal Kraftnett er i gang med vurderingar for å sjå på aktuelle måtar for å sikre Hallingdal best mogleg breibandstilbod, også i framtida.

5.11 Rekruttering til Hallingdal

Hallingdal har store utfordringar i forhold til å sikre stabil arbeidskraft og er ein av regionane i landet som har størst etterspørsel etter arbeidskraft og lågast arbeidsløyse. Det er til dels store vanskar med å rekruttere arbeidskraft med fagutdanning og utdanning på høgare nivå. Dette er ein trussel i forhold til både dei offentlege tenestene og utviklinga av næringslivet. For å møte desse utfordringane blir det arbeidd med løysingar på tvers av kommunegrensene og styrking av samarbeidet både i privat og offentleg sektor. I denne samanheng er satsing på ungdom ein av dei viktigaste strategiane. Partnarskapsavtale med Buskerud fylkeskommune legg vekt på desse forholda.

Regionrådet har rekruttering til Hallingdal som et prioritert arbeidsområde. I denne samanheng er det fleire tiltak/prosjekt som støttar opp om ei slik satsing, som:

- Ungt Entreprenørskap
- Yrkesmessa
- Lys i alle glas
- Eige tilflyttingsprosjekt
- Hallingdal 2020
- Hallingdal Ungdomsråd

I [Strategisk plan for Hallingdal 2013 – 2016](#) er eit av hovudsatsingsområda rekruttering.

5.12 Inn på Tunet

Inn på tunet er tilrettelagte kvalitetssikra tenestetilbod på gardsbruk. Tilboda skal gi grunnlag for mestring, utvikling og trivsel. Aktivitetane er knytt opp til garden, livet eller arbeidet der. Målsettinga med IPT er primært å bidra positivt til helse, utvikling og trivsel for den enkelte brukar. Tilboda bygger på samarbeid med oppvekst-, utdannings-, helse-, eller sosialsektoren, og omfattar aktivitetar med utgangspunkt i både garden og bonden sine ressursar.

Inn på tunet-løftet vart vedteken som ei eigen satsing i jordbruksavtala for 2010. Inn på tunet-løftet er ei treårig satsing som skal:

- Styrke kommunane sin kapasitet og kompetanse til å drive tverrsektorielt utviklingsarbeid innanfor dette området.
- Bevisstgjera kommunane på tenester innanfor grøn omsorg, grønt arbeid og grøn læring
- Bidra til forankring av Inn på tunet i kommunale planer og strategiar.

Det er løyvd statlege midlar på kr. 800.000 til eit tre-årig prosjekt og alle kommunane i Hallingdal gjorde positive vedtak om å delta i ”Inn på tunet-løftet” for Hallingdal.

Frå 1.1.2011 har Marit Torsrud Nerol vore tilsett som prosjektleiar i 40% stilling.

Og det er oppretta ei eigen styringsgruppe for prosjektet. P.g.a. ubrukte midlar vart prosjektperioden forlenga ut 2014.

Målet for det 3-årige prosjektet Inn på tunet løftet for Hallingdal er: Alle kommunane i Hallingdal skal bli med på å utvikle tverrsektorielle modellar for å prøve ut inn på tunet-tenester både i eigen kommune og mellom kommunane i Hallingdal.

Kommunane skal vurdere å bruke Inn på tunet- tenester som supplement og alternativ for å nå mål i sentrale og lokale styringsdokument, og til å gi betre læring og livskvalitet for ulike brukargrupper.

I 2014 er det registrert 12 Inn på tunet-tilbod avtalar i Hallingdal, og det er registrert 6 godkjente Inn på tunet-tilbydarar i Hallingdal.

I oktober 2014 vart det gjennomført eigen Inn på tunet konferanse i samarbeid mellom Hallingdal og Inn på tunet Buskerud.

5.13 Samhandlingsreforma; Prosjekt lokalmedisinske tenester i Hallingdal

Relativt tidleg på året vart det klart at det treårige prosjektet Hallingdal Lokalmedisinske tjenester kunne avsluttast eitt år før opprinneleg plan. Arbeidsgruppene var klare med sine innspel, og i tur og orden vart fem delrapportar presentert for prosjektgruppa inn områda:

- Intermediæravdeling
- Kompetanse, læring og mestring
- Folkehelse
- Demens
- Psykisk heile / rus (liten rapport)

Hovudkonklusjonane frå alle delrapportar vart samla i ein Sluttrapport som vart endele vedteken i styringsgruppa 26.juni. Deretter starta arbeidet med felles saksframstilling til alle kommunestyra, som vart tilrådd av Regionrådet 5. september og sendt til kommunal handsaming. I løpet av hausten 2014 gjorde alle kommunestyra vedtak som inneberer forpliktande samarbeid om tre stillingar:

- Samhandlingsleiar (50%)
- Felles folkehelsekoordinator (50%)
- Felles koordinator for kompetanse, læring og mestring (50%)

Intermediæravdeling

Kommunane har tidlegare inngått forpliktande samarbeidsavtale om drift av 10 felles intermediære sengar ved Hallingdal sjukestugu. Utbyggingsarbeidet i regi av Ål kommune vart noko forsinka i 2014, men arbeidsgruppa som har arbeidd med innhald, økonomi og

tenester har vore i drift i heile 2014 og held fram i 2015. Her er både Vestre Viken Helseforetak og kommunane representert.

Kompetanse, læring og mestring

Det vart vedteke å opprette eit nytt permanent samarbeidsforum i Hallingdal der kompetansetiltak for tilsette og lærings- og mestringstiltak for brukarar/pårørande skal samlast i ei gruppe. Gruppa var etablert før nyttår med nytt mandat. VVHF inngår med tre deltagarar og stadfestar si deltaking i Hallingdal – også utanom sjukehusdrifta.

Folkehelse

Folkehelsegruppa er vidareført i «driftsfase». I 2014 har det vore fokus på «60 minutter fysisk aktivitet i skolen» med m.a. studietur til Trudvang (30 deltagarar frå kommunane), og noko oppfølging lokalt. Arbeidet blir følgd opp i 2015. I tillegg har gruppa samarbeida om utvikling av lovpålagt oversiktsdokument og administrert «ungdata-undersøkelsen».

Demens

Det er vedteke å laga eit interkommunalt, ambulant team, og det er etablert ei permanent faggruppe som følger opp dette temaet tett. VVHF inngår også med deltarar.

Felles prosjekt

I løpet av 2014 ble det sett i gang fleire interkommunale prosjekt:

- 1) Prosjekt «Bedre diabeteskontroll» (i regi av Frisklivsentralane)
- 2) «Ungdomslosen» – tilsetting av to personar som skal bidra til at fleire ungdommar ved dei vidaregåande skulane på Ål og Gol fullfører skulegangen.
- 3) Prosjekt ved Hallingdal sjukestugu for å finne rutinar for å ta i mot personar med akutte rus/psykiske utfordringar på ø-hjelpspllassane.
- 4) «Lyst på livet» - tiltak for seniorar

Pr 1.1.2015 er prosjekt Hallingdal Lokalmedisinske Tjenester over i drift.

5.14 Vannområde Hallingdal

EU sitt rammedirektiv for vatn vart implementert i Norge gjennom den nye vassforskrifta som trådde i kraft 1.1.2007. Vassforskrifta gir overordna mål og føringar for å sikre god miljøtilstand, der forvaltningsplanar med tiltaksprogram skal vera vedteken ved utløpet av 2015, og måla skal vera nådd innan 2021. Vassforskrifta er heimla i forureiningslova, plan- og bygningslova og vassressurslova. Det nye er m.a. ei heilskapleg vassforvaltning og at nedbørsfelt er forvaltingseining, og ikkje administrative grenser. Det er gjort ei nasjonal inndeling av vassregionar (VRN), der Hallingdal høyrer til VestViken vassregion, som er ei administrativ eining. Vest-Viken er delt inn i 18 vassområde, der Hallingdal inklusiv Krødsherad er definert som Hallingdal vassområde. Vassområdet har levert ei analyse til vassregionen, den seier noko om korleis tilstanden i vatnet i Hallingdal er, kva påverknadar vi har og kva tiltak som må gjennomførast for enten å oppretthalde eller forbetra tilstanden.

Hallingdal si lokale tiltaksanalyse har gått inn som ein del av den regionale forvaltningsplanen for Vest-Viken, som no er på høyring. Det er viktig å merke seg at den regionale planen vil bli førande for kommunane og andre sektorar sine aktivitetar når den er godkjent av Kongen i statsråd ved årskiftet. Målet er at alt vatn skal ha god økologisk tilstand og ikkje vera forureina med farlege, kjemiske stoff og tungmetall. Omgrepet god økologisk tilstand seier noko om kor stort avvik frå naturtilstanden me kan godta – dette avviket er tilpassa

forskjellige type vatn. I Hallingdal er det mykje reint og godt vatn. Det er noko forureining frå landbruk i enkelte område, enkelte problem med reinseanlegg i nokre få område og noko større avrenning frå spreidd avløp – spesielt i hytteområder. Ei systematisk og samkøyrt opprydding innan spreidd avløp vil bli ei av dei viktigaste oppgåvene for kommunane i Hallingdal innan vatn- og miljøfronten dei neste åra. Den største belastninga på vatnet i Hallingdal er vasskraft. I perioden frem mot 2021, som er tidspunktet for å nå måla etter vassforskrifta, må kommunane i Hallingdal gjera tiltak innanfor landbruk og ha fokus på opprydding i spreidd avløp. I tillegg vil arbeid med miljøtiltak i regulerte vassdrag og revisionar av konsesjonar vera viktig. Det blir viktig at kommunane vurdera kva nye inngrep eller utbygging vil ha å si for vassmiljøet i Hallingdal, dette gjelder spesielt utviklinga av nye hytteområder og fortetting, og småkraftutbygging.

5.15 Felles rettscenter og forliksråd for Hallingdal

Regionrådet for Hallingdal har engasjert seg i eit arbeidd for å sjå på mogelegheitene for å etablere eit felles rettscenter for Hallingdal, der det og blir lokalisert eit felles forliksråd. Regionrådet for Hallingdal støttar arbeidet med å samlokalisere tingrett og jordskifterett til eit felles rettscenter for Hallingdal. Ut frå dagens lokalisering av tingrett og jordskifterett og dei prinsipp Regionrådet for Hallingdal ynskjer at skal gjelde for lokalisering, ser Regionrådet for Hallingdal det som naturleg at lokalisering av eventuelt felles rettscenter for Hallingdal enten blir Nesbyen eller Gol.

5.16 Utviklingsprogram for Byregionar, fase 1

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har etablert eit utviklingsprogram for byregionar (Byr). Gjennom programmet ynskjer departementet å legge til rette for positiv utvikling i byregionar i heile landet. 33 byregionar er teke opp i programmet si fase 1, deriblant Hallingdal.

Byregionprogrammet skal i fase 1 auke kunnskapen om samspel mellom by og omland og regionane sitt næringsmessige potensiale og vekstkraft. Det er eit mål at den auka kunnskapen skal bidra til strategiar og tiltak som styrkar heile regionen.

Det overordna og langsiktige målet for arbeidet i Hallingdal er å skapa ein moderne og utviklingsorientert region og utvikle alle delar av Hallingdal med attraktive tettstader, som er klar til å møte framtidas mogelegheiter og utfordringar.

5.17 Vidareutvikling av karrieresenter i Hallingdal

Buskerud fylkeskommune har sett i gang eit arbeidd for utvikling av karrieresentra i Buskerud. Målsettinga med karrieresentra er å gi tilbod om karriererettleiing til den vaksne delen av befolkninga og gi rettleiing til ungdom som ikkje er i skula. Karrieresentra saman med aktuelle samarbeidspartar er tenkt at skal kunne koordinere, samordne og samarbeide på tvers av utdanningsnivåa og mellom utdanning og arbeidsliv. Buskerud fylkeskommune og NAV Buskerud ynskjer å samarbeid for å utvikle eit godt tilbod innan karriererettleiing for innbyggjarane i Buskerud. Regionrådet for Hallingdal har delteke i arbeidet og ser på vidareutvikling av karrieresenter i Hallingdal som eit spennande utgangspunkt for å vurdere eit utvida karrieresenter/kompetansesenter i Hallingdal.

5.18 Kommunereform

I tillegg til drøftingar i regionrådet har Hallingtinget drøfta kommunestruktur både på vår og haustmøte (sak 09-14 og sak 10-14). Ut frå kommunane sine attendemeldingar vil ikkje Regionrådet for Hallingdal ta noko initiativ for å koma i gang med eventuelt utgreiingsarbeid.

5.19 Uttalar

Regionrådet har gjeve uttale til følgjande saker i 2014:

- Sak 03/14 Uttale, idefaserapport Vestre Viken
- Sak 52-14 Uttale, regional plan for verdiskapning og næringsutvikling

6. VERV

Oversikt over div. verv der medlemmer frå Regionrådet er representert:

- Representant til styre for Hallingdal Næringshage: Ivar Brevik.
- Representant til styre Forum Nye Bergensbanen: Tony Kjøll.
- Representant i Hallingdal Ungdomsråd.
- Representant til styringsgruppa for prosjektet «Velkommen til oss»: Tor Egil Buøen.
- Representantar til styringsgruppa for prosjektet Hallingdal Lokalmedisinske Senter: alle ordførarane
- Fagrådet i Hallingdal Etablerersenter: Tor Magnussen.
- Representantar Fjellregionsamarbeidet:
  - Ivar Breivik, vara Tony Kjøll
  - Oddvar Grøthe, vara Tor Egil Buøen
- Rådet for SLT-Hallingdal (kriminalitetsforebyggande tiltak)
  - ordførar i Flå, Tor Egil Buøen
  - ordførar i Nes Tor Magnussen.
- Felles observatør for kommunene i Hallingdal, til Hallingporten Vegfinans: Tor Egil Buøen, vara Tor Magnussen.
- IS Rv7: styremedlem Tor Egil Buøen
Sekretariatsfunksjon: Knut Arne Gurigard
- Samarbeidsgruppe E16 Skaret – Hønefoss: Knut Arne Gurigard
- Fylkesmannen i Buskerud; «Modernisering og omstilling i kommunene»: Oddvar Grøthe og Odd Egil Stavn
- Utviklingsforum Buskerud fylkeskommune: Oddvar Grøthe
- Overordna samarbeidsutval (OSU) for kommunehelsesamarbeidet Vestre Viken: Odd Egil Stavn.
- Representant til styre for Hallingdal Folkehøgskule, Hallvor Lilleslett

7. PERSONELL

Personell knytt til regionrådskontoret pr. 31.12.2014:

- Knut Arne Gurigard, dagleg leiar
- Målfrid Dusegard, sekretær
- Halgrim Merødhingen, IKT-koordinator for kommunane i Hallingdal
- Ulrikke Ytteborg, prosjektleiar Hallingdal 2020
- Marit Nerol, prosjektleiar Inn på Tunet, 40% stilling
- Ellen Stabbursvik, prosjektleiar vannområde Hallingdal og Valdres, samla 100% stilling
- Ellen Wibe, prosjektleiar lokalmedisinske tenester, 50% stilling

8. ØKONOMI

Driftsrekneskapen syner eit rekneskapsmessig underskot på kr. 18.113,37.

Det var budsjettet med totale driftsutgifter på kr. 2.412.000 og inntekter på kr. 2.412.000, inklusive kr. 482.000 i eigeninnsats på prosjekt.

Av større budsjettmessige avvik:

- Bevertning og reise
- Pensjon
- Inventar, utstyr
- Noko meir eigeninnsats på prosjekt enn budsjettet.

Dispositionsfond var 31.12.2014 på kr. 737 256,44. Her er det nytta kr. 240.000 til boka "Historia om Hallingdal". Inntekter frå sal av boka skal attendeførast til dispositionsfondet.

Underskotet er teke frå bundne fond Strategisk plan, men er i forslag til vedtak foreslått teke frå dispositionsfond.

9. UTFORDRINGAR

Samfunnsutviklinga i Norge er prega av fleire tunge trendar som kan oppsumerast slik:

- Urbanisering og sentralisering
- Internasjonal, nasjonal og regional lokaliseringskonkurranse
- Internasjonalisering og globalisering av marknad og næringar
- Kunnskapsbasert og innovasjonsdriven næringsutvikling
- Individualisering og sjølvrealisering
- Digitalisering av produkt, tenester og kommunikasjonsformer

Urbanisering og sentralisering fører til at folk blir trekt mot store byar og at store institusjonar blir slått saman og blir samlokalisert. Internasjonalisering og globalisering fører til at marknadane blir større og rykker nærmare. Samtidig blir konkurransen hardare, ikkje berre i produktmarknadane, men også i konkurransen om å tiltrekke seg kompetanse, bedrifter og kapital. Sagt på ein annan måte leiar globalisering til stadig større lokaliseringskonkurranse.

I denne verkelegheita står Hallingdal, som dei fleste distriktsregionar, overfor nokre utfordringar, både når det gjeld befolkningsutvikling, næringsstruktur, arbeidsplass-/sysselsettingsutvikling og avstandslemper.

Kvart år er det ein flyttestraum ut av Hallingdal, spesielt prega av unge menneske som flytter til byar som Oslo eller Bergen, for å studere. Dei fleste kjem ikkje attende. Som for dei fleste distriktsregionar er det innvandring som gjev Hallingdal ei viss positiv befolkningsutvikling.

Sjølv om Hallingdal fram til no har vore skåna for dei store dramatiske endringane som kjenneteiknar typiske uttynningskommunar, er det fleire varsellamper som må takast på alvor. Det er mange trusselbilete t.d. utflytting og mangel på arbeidskraft og ei sterkt pressa reiselivsnæring. For distrikta og spesielt for ein reiselivsregion som Hallingdal vil det vera naudsynt med eit godt utbygd kommunikasjonsnett.

Hallingdal har som dei fleste regionar sterke sider som gjer eller kan utviklast til konkurransefortrinn. På same måte er det svake sider som kan vera ulemper og som gjev

utfordringar. Regional utvikling handlar om å skape levedyktige og attraktive lokalsamfunn, kommunar og regionar. Det må være arbeidsplassar, infrastruktur, skuletilbod, fritids- og kulturtilbod med variasjon, mangfald og god kvalitet slik at folk vel regionen, kommunen eller lokalsamfunnet som sin livsarena.

Nokre av hovudutfordringane for Hallingdal kan oppsumerast slik:

- Behalde levande lokalsamfunn
- Oppretthalde folketalet med balanse i alderssamsetning og kjønnsfordeling.
- Å legge til rette for omstilling, nyskaping og kreativitet.
- Å synleggjera Hallingdal sine mogelegheiter og behov overfor sentrale styresmakter.
- Å ta vare på det beste i Hallingdal sin kultur og tradisjon.
- Å styrke samarbeidet og bygge nettverk internt og eksternt.
- Å auke kompetansenivået.
- Sikre god kommunikasjon

Strategisk plan for Hallingdal vil ta tak i desse utfordringane og har prøvd å setja fokus på omsyn til bulyt/blilyst, arbeidsmarknad, kunnskapsmiljø og næringsliv.

Hallingdal sin attraktivitet som buområde og for næringslokalisering skal styrkast.

Ungdommen er den viktigaste ressursen i det framtidige Hallingdal. Me treng ungdom som kan og vil omstille og nyskape ut frå eigen kompetanse og ut frå lokale ressursar og behov. Regionen må arbeide aktivt for å gje ungdommen innsikt og tru på ei framtid i Hallingdal. I denne samanheng er fleire av tiltaka i strategisk plan viktige verktøy. Hallingdal Etablerersenter og Hallingdal Næringshage er døme på aktive medspelarar i dette arbeidet.

Profilering av Hallingdal som ein samla region vil kunne få stor verdi i framtida. Også i næringslivssamanhang, ikkje minst innan reiselivet vil dette ha mykje å seia. Overfor fylke og stat og ulike vesen og etatar vil det i mange samanhengar vera ei styrkje å opptre som ein samla region. For at det regionale samarbeidet skal lykkast er det behov for dialog, betre informasjon og synleggjering av kva Regionrådet arbeidar med, både i forhold til det politiske miljøet og Hallingdal generelt.

For å lykkast er det nødvendig med godt samarbeid på alle nivå i tillegg til gode alliansepartnarar.

Viktige saker i 2015 er m.a:

- Oppfølging/gjennomføring Strategisk plan for Hallingdal.
- Regional organisering, vidareutvikling av det interkommunale samarbeidet
- Nasjonal Transportplan (2014-2023) med dei konkrete prosjekt som er viktige for Hallingdal
- Oppfølging av arbeidet med regional planstrategi for Buskerud fylkeskommune
- Gjennomføring av partnarskapsavtala med Buskerud fylkeskommune
- Hallingdal 2020
- Rekruttering og kompetanseheving
- Følgje opp utfordringar i forhold til næringslivet i Hallingdal.
- Samhandlingsreforma
- Kommunestruktur

Ål 17.4.2015